Detaljni izvedbeni plan

Akademska godina: 2026/2027	**Semestar:** Ljetni
Godina studija: 1	**Studiji:** Komunikologija (R) (izborni) (Prijediplomski) Sociologija (R) (izborni) (Prijediplomski)

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU

Naziv kolegija: Povijest konzervativizma: Hrvatska i Zapad (1789.-1989.)

Kratica kolegija: IZBP-188

ECTS bodovi: 4	**Šifra kolegija:** 223922

Preduvjeti za upis kolegija: Nema

Ukupno opterećenje kolegija

Vrsta nastave	**Ukupno sati**
Predavanje	30
Seminar	15

Mjesto i vrijeme održavanja nastave: HKS – prema objavljenom rasporedu

II. NASTAVNO OSOBLJE

Nositelj kolegija

Ime i prezime: Kljaić Stipe

Akademski stupanj/naziv:	**Izbor:** docent
Kontakt e-mail: stipe.kljaic@unicath.hr	**Telefon:**

Konzultacije: Prema objavljenom rasporedu

Suradnici na kolegiju

III. DETALJNI PODACI O KOLEGIJU

Jezik na kojem se nastava održava: Hrvatski

Opis kolegija	Cilj predmeta je upoznavanje studenata s konzervativnom misli u modernoj hrvatskoj i zapadnoj povijesti koje obuhvaća vrijeme od Francuske revolucije do pada Berlinskog zida (1789.-1989.). U uvodnim temama se razlaže o općim pojmovima i definiciji konzervativizma te njegovim odnosima prema drugim modernim ideologijama liberalizma, socijalizma i fašizma. Glavni sadržaj predmeta odnosi se na izlaganje različitih tradicija konzervativne misli u Britaniji, Americi i na europskom kontinentu s glavnim naglaskom na razvoj konzervativnih ideja u hrvatskoj povijesti 19. i 20. stoljeća. Opće karakteristike konzervativizma bez obzira na povijesni prostor i vrijeme te pojedine specifične nacionalne tradicije su slijedeće: vjerovanje da postoji trajni i objektivni moralni poredak koje sve jednako obvezuje; uvjerenje da društvo ima metafizičke, odnosno religijske izvore; poštovanje običaja, konvencija i kontinuiteta; vjerovanje u načelo tradicije, davanje prednosti onome što je provjereno i iskušano; načelo razboritosti; načelo raznolikosti da svijet nije tako jednostavno posložen kakvom ga razne moderne ideologije prikazuju u svojim simplificirajućim prikazima zbilje; nesavršenost ljudske prirode koja uči da se čovjek ne može učiniti savršenim kako su predmnijevali moderni pokreti nadahnuti prosvjetiteljskim idealima; vjerovanje da su sloboda i vlasništvo blisko povezani iz čega proizlazi zazor od egalitarizma i socijalizma; podupiranje slobodnog udruživanja kao vanjski izraz solidarnosti članova društva koja je čin slobode, a ne prisilne solidarnosti kakva se uobičajeno primjenjivala u kolektivističkim režimima 20. stoljeća; ograničavanje moći države i vladara i ljudskih strasti kao brana uspostavi totalitarne države; te na koncu težnja za pomirenjem između trajnosti i neminovnih promjena. Konzervativizam se posebno odlikuje kroz čitavu modernu povijest, kako devetnaestoljetna tako i njegova dvadesetostoljetna verzija, negativnim stavom prema revoluciji u općenitom smislu kao načinu rješavanja političkih i društvenih problema. Kao važan pravac u europskoj konzervativnoj tradiciji pojavilo se u drugoj polovici 20. stoljeća demokršćanstvo navlastito u Zapadnoj Europi koje je negativno promatralo snažno partikularistički orijentirani nacionalizam i revolucionarni socijalizam zagovarajući jače povezivanje europskih država i naroda na bazi zajedničkog kršćanskog naslijeđa čega je izraz nastanak Europske (ekonomske) zajednice preteče današnje Europske Unije. Pojedini elementi konzervativnih ideja u modernoj hrvatskoj povijesti su prisutni disperzirani u mnogobrojnim tekstovima i djelima različitih autora čiji izbor će biti predstavljen u obradi seminarskih tema, kao i u programima stranaka (npr. Narodna stranka, Hrvatska pučka stranka, Hrvatska seljačka stranka, Hrvatska demokratska zajednica) i pokreta hrvatske povijesti (npr. ilirski pokret, hrvatski katolički i seljački pokret) tijekom referentnog dvjestogodišnjega razdoblja, premda nikada nije postojao pokret ili stranka koji bi nosio konzervativno ime. U središte razmatranja kod hrvatskih nositelja konzervativne ideje nalaze kritičke rasprave o utjecajima liberalne Francuske i boljševičke Ruske revolucije koja je bila uzor kasnijoj Jugoslavenskoj revoluciji na hrvatsku modernu povijest. Obzirom na ove kritičke polemike protiv ovih velikih modernih revolucija koje su težile biti diskontinuitet u odnosu na prošlost za konzervativnu političku filozofiju je nasuprot toga od osobite važnosti politički i društveni kontinuitet. Radi toga je u središtu predmeta uzeto također i izlaganje o srži hrvatskoga konzervativizma koja se sastojala od afirmacije državnopravne tradicije, nacionalne individualnosti i pripadnosti zapadnoj kršćanskoj civilizaciji. Seminarski dio predmeta bavi se sa istaknutim zastupnicima konzervativne misli iz pojedinih zapadnih tradicija s tim da je fokus postavljen na hrvatske autore koji su dijelili tradiciju konzervativnoga mišljenja.
Očekivani ishodi učenja na razini kolegija	1.Upoznavanje studenata s vodećim zastupnicima konzervativne tradicije misli u Hrvatskoj i na Zapadu tijekom modernog razdoblja, njihovim idejama i aktivnostima u povijesnom kontekstu. 2. Usvajanje i razumijevanje temeljnih načela konzervativne misli s obzirom na različite tradicije konzervativizma u pojedinim zemljama 3. Primjena tih znanja i spoznaja u analizi odabranih predstavnika konzervativne tradicije i savladavanju izvora i literature koji su tiču proučavanja njihove misli i djela. 4. Stjecanje znanja o metodologiji potrebnoj za proučavanje povijesti konzervativizma u prvom redu metode intelektualne povijest, presudne za spoznaju konzervativne političke i intelektualne tradicije u Hrvatskoj i na Zapadu u moderno doba. 5. Poticanje studenata na samostalni rad i rasprave unutar kolegija i seminara. 6. Postizanje kompetencija za kritičko čitanje izvora, njihovo tumačenje i prijeko potrebnu kontekstualizaciju. 7. Steći potrebne vještine za nastavak studija, samostalan rad i stručno usavršavanje. 8. Pridržavati se etičkih načela u radu 9. Poticati društveno odgovorno ponašanje.
Literatura	
Obavezna	Robert Nisbet, *Konzervativizam*, Zagreb 2003.; Stipe Kljaić, *Povijest kontrarevolucije: Hrvatska konzervativna misao (1789.-1989.)*, Zagreb, 2021.

Dopunska	Edmund Burke, *Razmišljanja o francuskoj revoluciji*, Zagreb 1993.; Anđelko Milardović, *Konzervativizam i neokonzervativizam*, Zagreb 1993.; Alexis de Tocqueville, *Stari režim i revolucija*, Zagreb 1994.; Alexis de Tocqueville, *Demokracija u Americi*, Zagreb 1995.; Irving Kristol, *Neokonzervativizam: autobiografija jedne ideje*, Zagreb 2004.; Russel Kirk, *Politika razboritosti*, Zagreb 2015.; Russell Kirk, *Konzervativni duh: od Berka do Eliota*, Beograd 2014.; Ronald Irving, *Adenauer: Profiles in Power*, New York, 2002.; Friedrich A. Hayek, *Put u ropstvo*, Zagreb 2000.; Albert O. Hirschmann, *Retorika reakcije: izopačenost, jalovost, opasnost*, Zagreb 1999.; Alan W. Palmer, *Metternich: Counsillor of Europe*, 1997.; Henry Kissinger, *Obnovljeni svijet: Metternich, Castelreagh i problem mira*, Zagreb 1976.; Franjo, Tuđman, *Bespuća povijesne zbiljnosti*, Zagreb 1989.; Bogdan Radica, *Živjeti i nedoživjeti: uspomene hrvatskog intelektualaca kroz apokalipsu Jugoslaviju* , knj. II., Munchen-Barcelona 1982.; Milivoj, Magdić, *Liberalizam i socijalna problematika u Hrvatskoj*, Zagreb 1940.; Đuro Arnold, *Vjera, filozofija i umjetnost. Govori i članci,* Zagreb 2007.; Josip Juraj, Strossmayer, *Govori*, (ur. Vladimir Rem), Vinkovci 1994.; Mihovil Pavlinović, *Izabrani politički spisi*, Zagreb 2000.; Vicko, Kapitanović, *Fra Andrija Dorotić – politički spisi*, Split-Makarska 1995.; Roger Scruton, *Korist pesimizma i opasnost lažne nade*, Zagreb 2015.; Roger Scruton, *The Meaning of Conservatism*, London 1980.

Način ispitivanja i ocjenjivanja

Polaže se DA	**Isključivo kontinuirano praćenje nastave** NE	**Ulazi u prosjek** DA

Preduvjeti za dobivanje potpisa i polaganje završnog ispita	1. Redovito pohađanje nastave – prisutnost na najmanje 70% nastave prema studijskom programu i izvedbenom nastavnom planu; 2. Uredno izvršene seminarske obveze – pripremljeno izlaganje te predana pisana verzija; 3. Stjecanje minimalnog uspjeha od 35% bodova tijekom nastave i unutar zadanih nastavnih aktivnosti – kumulativno ostvareno na seminarskim obvezama i na dva kolokvija.
Način ocjenjivanja	Način stjecanja ocjene: a) Nastavne aktivnosti – 70% ocjene 1) seminarske obveze – 10% 2) 1. kolokvij – 30% 3) 2. kolokvij – 30% b) Završni ispit – 30% ocjene 1) Usmeni ispit – 30% (za prolaz je nužno riješiti 50% ispita)
Način polaganja ispita	Kontinuirano vrednovanje studentskog rada kroz: 1) Nastavne aktivnosti – seminarsko izlaganje; 1. kolokvij (pismeni) i 2. kolokvij (pismeni) 2) Završni ispit (usmeni).

Detaljan prikaz ocjenjivanja unutar Europskoga sustava za prijenos bodova

Detaljan prikaz ocjenjivanja unutar Europskoga sustava za prijenos bodova

VRSTA AKTIVNOSTI	**ECTS bodovi -** koeficijent opterećenja studenata	**UDI**
Pohađanje nastave	1.2	

Seminarsko izlaganje	0.4	10
Kolokvij – međuispit	0.8	30
Kolokvij – međuispit	0.8	30
Ukupno tijekom nastave	**3.2**	**70**
Završni ispit	0.8	30
UKUPNO BODOVA (nastava+zav.ispit)	**4**	**100**

IV. TJEDNI PLAN NASTAVE

Predavanja

#	Tema
1	Uvodno predavanje - prikaz tema i seminara
2	Pojam i definicija konzervativizma
3	Konzervativizam, socijalizam, fašizam i liberalizam: usporedbe, bliskosti i razlike
4	Pregled engleske i američke konzervativne tradicije
5	Pregled konzervativne misli u Francuskoj i Njemačkoj
6	Pregled konzervativne misli u Srednjoj i Južnoj Europi
7	Kolokvij
8	Edmund Burke: otac angloameričkog konzervativizma
9	Andrija Dorotić: otac hrvatskoga konzervativizma
10	Konrad Adenauer: otac europskog demokršćanskog pokreta
11	Konzervativne ideje u Hrvatskoj između Francuske revolucije i revolucije 1848. godine
12	Konzervativne ideje u Hrvatskoj od revolucije 1848. do raspada Monarhije 1918. godine
13	Konzervativne ideje u Hrvatskoj u prvoj polovini 20. stoljeća
14	Kolokvij
15	Konzervativne ideje u Hrvatskoj od završetka Drugog svjetskog rata do pada Berlinskoga zida

Seminari

#	Tema

1	Uvodni seminar. Podjela tema studentskih panela i terminski plan
2	Što je konzervativizam?
3	Edmund Burke
4	Russell Kirk
5	Alexis de Tocqueville
6	Klemens Von Metternich
7	Kolokvij
8	Andrija Dorotić
9	Mihovil Pavlinović
10	Josip J. Strossmayer
11	Đuro Arnold
12	Milivoj Magdić
13	Bogdan Radica
14	Kolokvij
15	Franjo Tuđman